

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 358/2021-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 92/2019 zo 14. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkové okolnosti veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. januára 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, a zároveň si uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ bol žalobcom v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb 180/2011, v ktorom žaloval [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o zaplatenie sumy 73 082,53 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 26 Cb 180/2011-527 z 25. októbra 2017 konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 67 501,02 eur zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Odvolací súd rozsudkom č. k. 3 Cob 26/2018-608 z 12. júna 2019 rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie a najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec

mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k vade v zmysle § 420 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Napriek tomu, že bol v dovolacom konaní úspešný, sťažovateľ uviedol, že dovolaním namietal aj porušenie svojho práva na zákonného sudcu podľa § 420 písm. e) CSP a v tejto časti sa najvyšší súd s jeho námietkou nestotožnil. Sťažovateľ pritom poukazoval na skutočnosť, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (bod 26 napadnutého uznesenia, pozn.) uznáva, že vec bola zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra (podľa čl. 4 ods. 4 Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium na rok 2018), ale pretože nebola včas prevedená do správneho registra (1 Cob), vec dokončil senát 3 Cob v súlade s rozvrhom práce odvolacieho súdu na rok 2019.

4. Sťažovateľ sa domnieval, že prax súdov, keď je vec zaradená „náhodou/úmyselne“ do iného ako príslušného senátu podľa rozvrhu práce a následne je tento postup „ozdravený“ tak, že v lehote 30 dní vec nie je preradená do príslušného senátu a príslušným senátom sa tak stáva pôvodne nepríslušný senát, je ústavne neudržateľná, a preto tvrdil, že ak najvyšší súd túto nevhodnú prax v konečnom dôsledku odsúhlasil, porušil tým jeho základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

II.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

5. Najvyšší súd (v rámci vyjadrenia sudkyne spravodajkyne [REDACTED]) poukázal na § 152 ods. 9 a § 148 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „spravovací poriadok“). Ustanovenie § 152 ods. 9 spravovacieho poriadku rieši postup súdu v súvislosti so zápisom veci do nesprávne určeného súdneho registra a § 148 ods. 1 spravovacieho poriadku stanovuje, že súdny register je zoznam všetkých vecí patriacich podľa rozvrhu práce príslušnému sudcovi, senátu alebo súdnemu úradníkovi. Podľa tejto definície súdneho registra preto nie je možné pod zápisom do nesprávne určeného registra rozumieť iba zámenu senátu medzi obchodným a civilným úsekom. Najvyšší súd ešte zdôraznil, že dovolací súd na základe sťažovateľom podaného dovolania rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, teda rozhodol v prospech sťažovateľa.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

6. Zúčastnená osoba poukázala na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 468/2012-11 z 2. októbra 2012, ktorým mal ústavný súd v skutkovo totožnej situácii vyhodnotiť ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú. Zúčastnená osoba ďalej konštatovala, že najvyšší súd v napadnutom uznesení rozhodol správne a v súlade s vlastnou rozhodovacou praxou, ako aj v súlade s rozhodovacou praxou ústavného súdu. To, že sa sťažovateľ s vyhodnotením situácie zo strany najvyššieho súdu nestotožnil, neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa ústavy a listiny.

II.3. Replika sťažovateľa:

7. Sťažovateľ v replike vo vzťahu k vyjadreniu najvyššieho súdu poukázal na § 51 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená; ak takéhoto sudcu na súde niet, prideli sa vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce. Sťažovateľ ďalej uviedol, že zmena senátu by prichádzala do úvahy iba vtedy, ak v čase vrátenia spisu pôvodný senát neexistuje. Situácia, ktorá nastala na odvolacom súde, by podľa neho umožňovala umelo meniť zákonných sudcov mimo náhodného výberu. Ustanovenie Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019 spolu s § 152 ods. 9 spravovacieho poriadku je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s právnou úpravou (§ 51 ods. 8 zákona o súdoch), a preto je podľa sťažovateľa potrebné predmetnú vec vyhodnotiť tak, že došlo k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu, a nie k „nesprávne“ prideleniu veci senátu odvolacieho súdu.

8. Vo vzťahu k vyjadreniu zúčastnenej osoby sťažovateľ uviedol, že ňou uvedené rozhodnutie ústavného súdu vychádza z prílišného formalizmu a nemá oporu v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a neskoršej judikatúre samotného ústavného súdu.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

9. Z pripojeného súdneho spisu a vyjadrenia Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ústavný súd zistil tento postup pri prideľovaní predmetného spisu jednotlivým senátom krajského súdu: Spis okresného súdu sp. zn. 26 Cb 180/2011 bol krajskému súdu prvýkrát predložený 10. júna 2014 na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie zo 17. októbra 2013, pričom náhodným výberom bol pridelený do senátu 1Cob a vedený pod sp. zn. 1 Cob 151/2014. Dňa 30. júna 2016 rozhodol krajský súd vo veci v senáte zloženom z [REDAKOVANÉ] (sudkyňa spravodajkyňa), [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] tak, že rozsudok súdu prvej inštancie tunajší súd zrušil a vrátil na nové konanie. Dňa 12. februára 2018 bola predmetná vec krajskému súdu predložená druhýkrát na rozhodnutie o odvolaní, a to proti rozsudku súdu prvej inštancie z 25. októbra 2017, pričom náhodným výberom bol pridelený do senátu 3Cob. S poukazom na čl. IV bod 4 všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium (ďalej len „všeobecné zásady“) však mala byť vec správne zapísaná do senátu 1Cob, ktorý v čase predloženia spisu nemal zastavené prideľovanie vecí (tzv. nápad) a fungoval v zložení: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Senát 3Cob ale nevzniesol námietku nesprávneho zápisu (v lehote 20 dní od zapísania veci – čl. VII bod 1 všeobecných zásad), a tak z uvedeného dôvodu nedošlo k pokynu predsedu súdu o prevedenie veci v lehote 30 dní odo dňa jej zapísania a vec dokončil senát 3Cob podľa pôvodného pridelenia (§ 152 ods. 9 spravovacieho poriadku). Dňa 12. júna 2019 krajský súd vo veci opäť rozhodol, a to pod sp. zn. 3 Cob/26/2018 v senáte zloženom z [REDAKOVANÉ] (sudkyňa spravodajkyňa), [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Dňa 26. novembra 2020 bola predmetná vec tretíkrát predložená krajskému súdu, a to na základe rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorý rozsudok

krajského súdu č. k. 3 Cob/26/2018-608 z 12. júna 2019 zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Spis bol následne pridelený náhodným výberom do senátu 2Cob. Pri zápise nemohla byť uplatnená podmienka uvedená v § 152 ods. 5 spravovacieho poriadku (premietnutá aj do čl. IV bodu 5 všeobecných zásad), pretože senát 3Cob v pôvodnom zložení už neexistoval. Sudkyňa spravodajkyňa [REDAKOVANÉ] už nepôsobila na krajskom súde z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku a taktiež súčasťou tohto senátu už nebola ani [REDAKOVANÉ]. V čase predloženia veci fungoval senát 3Cob v zložení: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Súd pri zápise veci postupoval v zmysle § 152 ods. 10 spravovacieho poriadku (premietnuté do čl. IV bodu 10 všeobecných zásad) a vec prideliť náhodným výberom do senátu 2Cob so sp. zn. 2 Cob 197/2020.

10. Z už uvedenej chronológie postupu krajského súdu je zrejmé, že keďže sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nestotožnil so sťažovateľovou námietkou o porušení jeho práva na zákonného sudcu podľa § 420 písm. e) CSP, krajský súd v súlade s § 152 ods. 5 spravovacieho poriadku (ak dovolací súd nerozhodne inak, po zrušení veci na základe mimoriadneho opravného prostriedku sa vec zapíše do súdneho registra tomu senátu, ktorý vo veci rozhodoval pred jej zrušením, pozn.) posudzoval, či bolo možné zapísať vec pod novou spisovou značkou senátu 3Cob, a nie senátu 1Cob. Výsledkom tohto posudzovania bolo zistené, že senát 3Cob má iba jedného pôvodného člena ([REDAKOVANÉ]), a preto vec v súlade s § 152 ods. 10 spravovacieho poriadku (Ak nemožno zapísať veci podľa odsekov 3 až 9 pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelia sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako spravodajca pôvodného senátu. Ak tento sudca prestal byť sudcom, bol pridelený na iný súd alebo vec nemožno prideliť senátu, v ktorom je zaradený sudca spravodajca z iných dôvodov, vec sa pridelí senátu, do ktorého sú zaradení ostávajúci členovia pôvodného senátu; inak sa vec pridelí náhodným výberom, pozn.) pridelil náhodným výberom novému senátu (2Cob).

11. Z rozvrhu práce krajského súdu účinného ku dňu tretieho predloženia predmetnej veci (26. novembra 2020) je ale zrejmé, že k rovnakému výsledku by sa krajský súd dopracoval, aj keby sa najvyšší súd stotožnil so sťažovateľovou námietkou o porušení jeho práva na zákonného sudcu podľa § 420 písm. e) CSP, a teda skúmal by možnosť pridelenia veci pôvodnému senátu 1Cob. Taktiež senát 1Cob mal v tom čase iba jedného pôvodného člena, ktorý nebol sudcom spravodajcom pôvodného senátu ([REDAKOVANÉ]). Pôvodná sudkyňa spravodajkyňa ([REDAKOVANÉ]) mala dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu. Jediným logickým dôsledkom takéhoto skutkového stavu je skutočnosť, že po zrušení rozhodnutia krajského súdu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, mohla byť predmetná vec pridelená náhodným výberom novému senátu. Vzhľadom na uvedené by preto v tomto momente akýkoľvek zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (ktorým bolo v konečnom dôsledku vyhovené dovolaniu sťažovateľa, pozn.) nemal žiadny iný efekt okrem predĺženia už aj tak neúmerne dlho trvajúceho konania.

12. Okrem toho najvyšší súd v napadnutom uznesení vecne skúmal osobitne aj námietku sťažovateľa týkajúcu sa nesprávne obsadeného súdu a údajne nezákonnej zmeny konajúceho senátu v konaní pred odvolacím súdom a primeraným spôsobom sa s ňou vysporiadal, pričom napadnuté uznesenie riadne odôvodnil. Ak sťažovateľ tvrdí, že ustanovenia spravovacieho poriadku a príslušnej časti rozvrhu práce krajského súdu (na ktorých najvyšší súd v napadnutom uznesení

založil svoj záver, ktorý sťažovateľ spochybňuje) sú v rozpore s § 51 ods. 8 zákona o súdoch, ústavný súd konštatuje, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky platí prezumpcia ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov, teda aj vyhlášok ministerstiev. V konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy aj ústavný súd musí vychádzať z prezumpcie ústavnosti zákonov a podzákonných právnych predpisov (m. m. III. ÚS 262/04, II. ÚS 266/2016, IV. ÚS 470/2018). Ústavný súd preto v rámci konania o ústavnej sťažnosti nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom rozhodovať o súlade právnych predpisov. Navyše túto námietku (nesúlad spravovacieho poriadku so zákonom o súdoch, pozn.) sťažovateľ vzniesol prvýkrát až v rámci svojej repliky po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, neuviedol ju vo svojej ústavnej sťažnosti a ani v samotnom dovolaní, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú. Napokon tvrdenie sťažovateľa, že zúčastnenou osobou uvedený judikát ústavného súdu nemá oporu v judikatúre ESLP a neskoršej judikatúre samotného ústavného súdu, vyznieva nedôveryhodne, pretože sťažovateľ nedokázal uviesť žiadny príklad, či už z judikatúry ESLP, alebo ústavného súdu, ktorý by podoprel toto jeho tvrdenie.

13. Ústavný súd uvádza, že podľa už uvedených záverov (najmä bod 11) by akékoľvek iné hodnotenie dovolacieho súdu týkajúce sa sťažovateľom namietaného porušenia práva na zákonného sudcu, resp. senát (teda aj také, ktoré prezentoval sťažovateľ) neviedlo k prideleniu veci inému senátu krajského súdu ako tomu, ktorému bola predmetná vec pridelená (2Cob). Ústavný súd preto s odvolaním sa na opísané dôvody konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno označiť za nesúladné s ústavou, a preto ústavnej sťažnosti sťažovateľa namietajúcej porušenie jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nebolo možné vyhovieť.

14. Keďže ústavný súd nezistil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, o ďalších jeho návrhoch už nerozhodoval, pretože boli viazané na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Libor DUEA
predseda senátu